

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра хірургії № 2

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Педіатрія»

Тетяна КРЮЧКО

« 31 » 08 2022 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету № 1

Микола РЯБУШКО

Протокол від 31.08 2022 р. № 1

СИЛАБУС

Хірургія, в тому числі дитяча хірургія

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова навчальна дисципліна

(навчальна дисципліна обов'язкова/ вибіркова)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої освіти
22 «Охорона здоров'я»
228 «Педіатрія»
магістр педіатрії
лікар
«Педіатрія»
денна

VI курс, 11-12 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

хірургії № 2

Зав. кафедри Володимир ШЕЙКО

Протокол від 30 серпня 2022 р. № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання.	Шейко Володимир Дмитрович, д.мед.н., професор. Ксьонз Ігор Володимирович, д.мед.н., професор. Должковий Сергій Вікторович, к.мед.н. Гриценко Євген Миколайович, к.мед.н., доцент. Черкун Олексій Юрійович, к.мед.н.
Профайл викладача (викладачів)	https://surgery-two.pdmu.edu.ua/team
Контактні телефони	066-0078598, 093-2963908
E-mail:	surgery2@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://surgery-two.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – **4.0 / 120**, із них:

Лекції (год.) – 0

Семінарські заняття (год.) – 0

Практичні заняття (год.) – **66**

Самостійна робота (год.) – **54**

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Політика навчальної дисципліни.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до наступних нормативних документів (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>):

«Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету»

«Правила внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»;

«Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету».

Проведення освітнього процесу за дисципліною «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» в особливих умовах (воєнний стан, карантин під час пандемії і т.п.) відбувається за допомогою технологій дистанційного навчання (Zoom, Google Meet та інших застосунків).

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог викладача до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти з дисципліни передбачає:

-самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

-посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

-дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

-надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності згідно нормативних документів.

Здобувачі освіти, вивчаючи дисципліну «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія», зобов'язані:

- виконувати графік навчального процесу і не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин, приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять;

- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

- дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб;

- підтримувати порядок в навчальних кімнатах, дбайливо та охайно відноситись до майна кафедри;

- не виносити без дозволу науково-педагогічних працівників речі та різне обладнання з навчальних кімнат та кафедри;

- дотримання морально-етичних принципів перебування на території клінічних баз.

Здобувачам освіти, вивчаючи дисципліну «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія», забороняється:

-протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

-користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;

-займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів вищої освіти та заважати викладачу;

-вчиняти протиправні та аморальні дії, що можуть створити небезпечні умови для здоров'я та/або життя оточуючих, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику.

Детально з вищевказаними положеннями можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» складається з двох змістовних модулів: 1)Симптоми та синдроми в хірургії та 2)Вади розвитку у дітей. При засвоєнні даної дисципліни здобувач освіти вивчає хірургічні захворювання у пацієнтів, їх етіологію, патогенез, клініку, діагностику, сучасні методи лікування та профілактики. Опанування матеріалу навчальної дисципліни надає можливість отримати практичні навички та сформувані професійні вміння щодо діагностики та лікування цих захворювань.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» базується на знаннях, отриманих при вивченні дисциплін «Медична біологія», «Анатомія людини з особливостями дитячого віку», «Гістологія, цитологія та ембріологія з особливостями дитячого віку», «Біо-

логічна та біоорганічна хімія», «Фізіологія з особливостями дитячого віку», «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», «Патофізіологія з особливостями дитячого віку», «Патоморфологія з особливостями дитячого віку», «Фармакологія», «Загальна хірургія», «Пропедевтика педіатрії». Ці взаємодії формують уміння застосовувати знання, уміння та навички в процесі професійної діяльності лікаря.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення дисципліни «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» є: оволодіння систематизованими знаннями з питань етіології, патогенезу, типових та атипичних клінічних проявів хірургічних захворювань, принципами формування клінічного діагнозу, методами діагностичного пошуку, основами диференціальної діагностики та визначення подальшої тактики консервативного та хірургічного лікування, принципами виконання хірургічних доступів та об'єму хірургічних втручань при різноманітній патології, навичками догляду за хірургічними пацієнтами, їхньої реабілітації в післяопераційному періоді.

- основними завданнями вивчення дисципліни «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» є: формування професійних навичок та вмінь щодо діагностики й надання медичної допомоги при хірургічних захворюваннях; курація пацієнтів з хірургічною патологією; оцінка показників функціонального стану органів і систем організму людини; визначення тактики лікування пацієнтів; опанування базовими хірургічними маніпуляціями принципами хірургічних втручань; розв'язування клінічних ситуаційних задач і тестів.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 228 «Педіатрія» в умовах неповної або обмеженої інформації з урахуванням можливостей інноваційної медицини в мультидисциплінарному контексті соціальної та етичної відповідальності.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних вікових груп.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних, інструментальних дослі-

- джен та оцінки їх результатів з урахуванням вікових нормативних показників.
3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці, відпочинку здорових дітей та при лікуванні захворювань.
 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
 7. Здатність до діагностування невідкладних станів в дорослій та дитячій популяції.
 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дорослим та дітям.
 9. Навички надання екстреної медичної допомоги.
 10. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
 11. Навички виконання медичних маніпуляцій.
 12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
 13. Здатність до проведення експертизи працездатності.
 14. Здатність до ведення медичної документації.
 15. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
 16. Здатність створювати й впроваджувати науково-дослідні проекти в системі охорони здоров'я.
 17. Наслідкування принципів дотримання фахової та академічної доброчесності з усвідомленням відповідальності за достовірність представлених наукових результатів.

Програмні результати навчання.

1. Володіти фундаментальними знаннями з базових та клінічних біомедичних наук у сфері професійної діяльності. Вміти здійснювати фахову діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань для здійснення безперервного професійного розвитку.
2. Вміти отримувати й використовувати спеціалізовані концептуальні знання для майбутніх наукових здобутків у сфері охорони здоров'я, при проведенні досліджень, критичному осмисленні проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
3. Знати будову, особливості функціонування окремих органів і систем у дорослих та дітей різного віку в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря.
4. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя і захворювання, спадковий анамнез в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, в тому числі з урахуванням вікових особливостей хворого.
5. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2), використовуючи знання про дитину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень відповідно віку (за списком 4).
6. Виділяти та фіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1); встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) з подальшим визначенням характеру (консервативне, оперативне) та принципів лікування хворих при захворюваннях (за списком 2).
7. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку, а також харчування у здорового контингенту населення і при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. польових умовах.
8. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини відповідно до існуючих діагностично-лікувальних алгоритмів та діючих рекомендацій, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, з наступним моніторингом розвитку дитини та наданням рекомендацій з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організацію проведення профілактичних щеплень за календарем.

9. Виділяти невідкладний стан потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану дитини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в закладі охорони здоров'я), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, у польових умовах, в умовах нестачі інформації й обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про дитину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
10. Визначати тактику та вміння надавати екстрену медичну допомогу на підставі провідного клінічного синдрому (тяжкості стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
11. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців в умовах надзвичайної ситуації, в т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
12. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про будову його органів та систем, анатоμο-фізіологічні та вікові особливості, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.
13. Знаходити необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в професійній діяльності. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
14. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг.
15. Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою в електронній та паперовій формах; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (історію розвитку дитини, контрольну карту диспансерного спостереження, карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, індивідуальну карту ведення вагітної, обмінну карту, історію пологів, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.
16. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я.
17. Зрозуміло представляти власні знання, висновки та аргументи з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
18. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я в динаміці та при співставленні їх з середньо статичними і кращими в сфері діяльності. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини. Приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги.
19. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками; організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.
20. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
21. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загально-освітній культурний рівень.

22. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
23. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклуються) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення дисципліни «Хірургія, в тому числі дитяча хірургія» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- методи діагностики, алгоритм консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань та вад розвитку в залежності від симптомних та синдромних особливостей їх клінічних проявів;
- диференційну діагностику з іншими гострими захворюваннями органів черевної порожнини, заочеревинного простору та грудної клітки;
- принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією та вадами розвитку;
- невідкладну медичну допомогу при ургентних хірургічних захворюваннях та вадах розвитку;
- методи діагностики, алгоритм консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем у залежності від симптомних та синдромних особливостей їх клінічних проявів;
- фактори ризику виникнення ускладнень захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- результати лабораторних та інструментальних досліджень травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- морально-деонтологічні принципи медичного фахівця та принципи фахової субординації у хірургії;

вміти:

- збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя за стандартною схемою опитування.
- призначати й аналізувати додаткові методи обстеження. оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- встановлювати попередній і клінічний діагноз захворювання на підставі провідних клінічних симптомів або синдромів, використовуючи дані лабораторного і інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики.
- визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хірургічних захворювань.
- призначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні хірургічних захворювань.
- визначати характер лікування захворювання (консервативне, оперативне) та його принципи на підставі попереднього клінічного діагнозу.
- проводити діагностику невідкладних станів та встановлювати діагноз, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу.
- визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, на підставі встановленого діагнозу в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
- надавати екстрену медичну допомогу за будь-яких обставин, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою.
- виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи стандартні методики.
- вести медичну документацію на підставі нормативних документів.
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Тематичний план лекцій за модулем/модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції. Програмою не передбачені.

Тематичний план практичних занять за модулем і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті.

№	Тема заняття	Години
	Модуль 1. Хірургія, в тому числі дитяча хірургія	
	Змістовний модуль 1. Симптоми та синдроми в хірургії	
1.	Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування. Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці і лікуванні хірургічної інфекції. * <i>Запитання.</i> Глибина ураження м'яких тканин за Ahrenholz D.H. 1991. Фурункул. Карбункул. Абсцес. Флегмона. Бешиха. Еризипелюїд. Гідраденіт. Анаеробна клостридіальна та неклостридіальна інфекція: некротичний целюліт фасціїт. Клініка, діагностика, лікування. Емпірична та цілеспрямована антибіотикотерапія. Антибіотикорезистентність та шляхи запобігання її розвитку.	2
2.	Синдром системної запальної відповіді у хірургічних хворих. Сепсис. Патогенез, значення при різних захворюваннях і травмах. Лікувальна тактика. Шок у хірургічних хворих. Причини, діагностика, лікувальна тактика. Критичні стани у хірургічних хворих: гострий респіраторний дистрес-синдром, колапс. * <i>Запитання.</i> Синдром системної запальної відповіді. Визначення поняття сепсис. Консенсус Sepsis II та III. Фактори, що сприяють розвитку та поширенню інфекції. Поліорганна недостатність. Септичний шок. Методи обстеження септичних хворих. Лікування сепсису та септичного шоку. Види шоку за характером гемодинамічних порушень. Загальні клінічні ознаки шоку. Клініка, діагностика шоку. Лікування різних видів шоку.	2
3.	Біль у животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини. Синдром гострого живота. Діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Локальні і розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування. * <i>Запитання.</i> Види болю в животі: пептичний, спастичний, ішемічний біль, перитоніт. Визначення гострого живота. Об'єктивне обстеження пацієнтів з гострим болем в животі. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини за характером болю. Тактика лікування різних гострих захворювань органів черевної порожнини. Причини виникнення перитонітів. Клініка, діагностика перитонітів, Принципи лікування перитоніту - хірургічні, загальні. Корекція водно-електролітних та білкових порушень при перитонітах. Етапне лікування перитонітів.	2
4.	Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференціально-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.* <i>Запитання.</i> Анатомо-фізіологічні відомості про печінку, жовчний міхур, жовчні протоки. Види жовтяниць, причини виникнення. Диференційна діагностика жовтяниць. Лабораторні ознаки різних видів жовтяниць. Основні методи обстеження при захворюваннях печінки та жовчовивідних шляхів (КТ, МРТ, ЕРПХГ). Лікувальна тактика при обтураційній жовтяниці непухлинного та пухлинного генезу. Ендоскопічні методи лікування обтураційної жовтяниці.	2
5.	Кровотечі з травного тракту. Причини виникнення, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. * <i>Запитання.</i> Основні етіологічні фактори кровотеч із органів ШКТ. Клінічні ознаки кровотечі з верхніх та нижніх відділів ШКТ. Варикозні та неварикозні кровотечі з верхніх відділів ШКТ. Визначення ступеня крововтрати. Невідкладна допомога при ШКК. Ступені гемостазу за Forrest. Ендоскопічні способи зупинки гострих ШКК. Відновлення ОЦК та проведення гемотрансфузії при кровотечах, що тривають. Профілактика рецидиву неварикоз-	2

	них та варикозних ШКК. Показання до хірургічного лікування.	
6.	Травми живота. Симптоматика ушкоджень органів черевної порожнини та заочеревинного простору. Клініка, діагностики, лікувальна тактика.* <i>Запитання.</i> Класифікація ушкоджень органів черевної порожнини. Клініка. Невідкладна діагностика та FAST-протокол. Гемоперитоніум при травмі: клініка, діагностика, лікувальна тактика. Післятравматичний перитоніт: клініка, діагностика, лікувальна тактика. Невідкладна допомога постраждалим з травмами живота. Показання до проведення термінової лапаротомії. Тактика «damage control». Реінфузія крові при внутрішньочеревній кровотечі. КТ та консервативне/нехірургічне лікування ушкоджень внутрішніх органів.	2
7.	Ушкодження органів грудної порожнини. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця.* <i>Запитання.</i> Класифікація ушкоджень органів грудної клітки. Методи дослідження при ушкодженні ОГК. Переломи ребер, флотуючі переломи ребер. Пневмоторакс, гемоторакс, клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога при відкритому та напруженому пневмотораксі, при масивному гемотораксі, при множинних переломах ребер. Тампонада серця. Клініка, діагностика, невідкладна допомога.	2
8.	Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.* <i>Запитання.</i> Хірургічна анатомія органів грудної клітки. Клініко-морфологічна класифікація захворювань серця. Методи обстеження при захворюваннях серця. Гострий коронарний синдром з та без елевачії сегменту ST. ТЕЛА. Диференційна діагностика при больовому синдромі в груді. Мініінвазивні методи діагностики та лікування захворювань серця. Спонтанний пневмоторакс, бульозна хвороба. Гострий та хронічний абсцес легень. Гангрена легень. Клініка, діагностика, консервативне та хірургічне лікування. Гостра та хронічна емпієма плеври, етіологія, патогенез. Клінічні прояви обмеженої та тотальної емпієми плеври, піопневмоторакса. Додаткові методи обстеження. Показання та техніка виконання пункції та дренування плевральної порожнини. Показання до хірургічного лікування.	2
9.	Синдром болю в кінцівках. Синдром ішемії кінцівок. Проблеми тромбозів та емболій. Діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика. Захворювання вен. Консервативне та хірургічне лікування.* <i>Запитання.</i> Захворювання, які можуть викликати біль у кінцівках. Диференціальна діагностика гострого та хронічного болю в кінцівках. Етіологія та патогенез облітеруючого атеросклерозу, ендартеріїту. Синдром Лериша. Хвороба Рейно. Методи лікування хронічних облітеруючих захворювань артерій нижніх кінцівок. Етіологія та патогенез тромбозів та емболій. Клініка. Методи діагностики. Ендоваскулярні методи лікування. Профілактика гострої артеріальної непрохідності. Етіологія та патогенез варикозного розширення вен. Клініка. Діагностика. Консервативне, хірургічне та ендоваскулярне лікування. Профілактика. Синдром верхньої та нижньої порожнистої вени. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.	2
Змістовний модуль 2. Вади розвитку у дітей		
10.	Вади розвитку дихальних шляхів.* Патофізіологія дихальних шляхів та можливості діагностики. Органічні, компресійні та функціональні стенози. Судинні кільця та петлі. Дивертикули, кісти, пухлини. Аномалії розгалуження бронхів. Можливості пренатальної діагностики. Клінічні прояви. Ускладнення та їх профілактика. Сучасні принципи діагностики та лікування. Трахеостомія.	2
11.	Вади розвитку легень.* Основні способи діагностики вад розвитку легень. Агенезія, аплазія, гіпоплазія легень. Природжені кісти легень. Вроджена емфізема. Бронхоектази. Легенева секвестрація. Ембріологія розвитку легень. Принципи лікування. Ускладнення та їх профілактика.	2
12.	Вади розвитку стравоходу.* Атрезія стравоходу. Пренатальна діагностика. Невідкладна допомога новонародженому. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування, виходячи	2

	з виду ваду. Перспективи торакоскопії. Гастростомія. Способи пластики стравоходу. Вроджений стеноз стравоходу. Шлунково-стравохідний рефлюкс. Причини. Клінічні прояви. Принципи діагностики і лікування. Ускладнення.	
13.	Вроджені діафрагмальні грижі.* Ембріологія діафрагми, її зв'язок з розвитком легень і стравоходу. Грижі власне діафрагми; грижі стравохідного отвору діафрагми, евентрація (релаксація) діафрагми. Переваги пренатальної діагностики. Можливості фетальної хірургії.	2
14.	Вроджені діафрагмальні грижі.* Невідкладна допомога новонародженому у пологовій залі. Передопераційна стабілізація. Можливості корекції легеневої гіпертензії. Хірургічне лікування. Післяопераційні ускладнення, прогноз. Ковна та паразофагеальна грижа. Особливості клінічного перебігу та хірургічного втручання.	2
15.	Вади розвитку, які проявляються високою кишковою непрохідністю.* Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Особливості клінічного перебігу, сучасні методи діагностики. Передопераційна підготовка, хірургічне лікування. Можливості лапароскопії при пілоростенозі. Мембрана, атрезія шлунка. Дуоденальна кишкова непрохідність (стеноз, атрезія, мембрана дванадцятипалої кишки, кільцевидна підшлункова залоза).	2
16.	Вади розвитку, які проявляються високою кишковою непрохідністю.* Пренатальна діагностика, діагностичний алгоритм у новонародженого. Аномалії ротації і фіксації кишечника. Фізіологічна ротація кишечника. Особливості клінічного перебігу. Радіологічна діагностика аномалій ротації і фіксації кишечника. Синдром (тріада) Ледда; заворот середньої кишки. Ускладнення ротаційних аномалій, їх профілактика та лікування.	2
17.	Вади розвитку, які проявляються низькою кишковою непрохідністю.* Атрезії і стенози тонкої і товстої кишки. Види. Пре- і постнатальна діагностика. Принципи лікування. Хвороба Гіршпрунга. Етіологія. Клінічні прояви. Діагностика (аноманометрія, рентгенографія, біопсія).	2
18.	Вади розвитку, які проявляються низькою кишковою непрохідністю.* Принципи хірургічного лікування. Ускладнення та їх профілактика. Інтестинальний дисгангліоз, гіпогангліоз та інші порушення моторики кишечника. Меконіальна кишкова непрохідність. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Консервативне та операційне лікування. Ускладнення (шлунково-кишкові та легеневі).	2
19.	Аноректальні вади розвитку.* Анатомічна класифікація на основі лікувальної тактики і прогнозу. Аноректальні вади у хлопчиків (промежинна нориця, ректоуретральна нориця, ректоміхурова нориця, атрезія без нориці, ректальна атрезія, комбіновані вади).	2
20.	Аноректальні вади розвитку.* Аноректальні вади у дівчаток (промежинна нориця, вестибулярна нориця, персистуюча клоака, атрезія без нориці, ректальна атрезія, комбіновані вади). Клінічні прояви і первинна допомога. Задня сагітальна анапроктопластика. Колостомія. Ускладнення, їх профілактика і лікування.	2
21.	Вади розвитку передньої черевної стінки.* Омфалоцеле. Гастрошизис. Пренатальна діагностика. Диференційна діагностика. Невідкладна допомога. Принципи хірургічного втручання.	2
22.	Вади розвитку передньої черевної стінки.* Рідкісні форми дефектів передньої черевної стінки. Синдром «сливового	2

	живота». Нориці пупка, аномалії облітерації жовткової та сечової протоки. Пупкова та пахвинна грижа. Особливості клінічних проявів. Ускладнення. Принципи лікування у дітей. Особливості хірургічного втручання у дітей раннього віку.	
23.	Вади розвитку печінки та жовчовивідних шляхів.* Біліарна атрезія. Етіологія, патофізіологія. Клінічні прояви, можливості ранньої діагностики. Принципи операційного лікування. Портоєнтростомія (операція Касаї) та трансплантація печінки. Післяопераційне ведення пацієнтів. Можливості покращення результатів лікування біліарної атрезії.	2
24.	Вади розвитку печінки та жовчовивідних шляхів.* Кісти печінки та холедоха. Класифікація. Етіологія, патофізіологія. Діагностика. Хірургічне лікування. Ускладнення, прогноз.	2
25.	Вади розвитку сечовивідної системи.* Аномалії положення і розвитку нирок. Агенезія, гіпоплазія, дисплазія нирок. Кістозні захворювання нирок: аутосомно-домінантний полікістоз нирок; аутосомно-рецесивний (інфантильний) полікістоз нирок; мультікістоз нирок. Клінічні прояви, діагностика, прогноз. Ектопія нирки (тазова, поперекова, торакальна), злиття (підковоподібна) нирка.	2
26.	Вади розвитку сечовивідної системи.* Мегауретер, гідронефроз. Патогенез, патофізіологія. Порушення прохідності сечовідно-мискового сегменту. Міхурово-сечовідний рефлюкс. Клінічні прояви. Діагностика (ультразвукова, радіологічна, радіонуклідна). Принципи лікування. Ускладнення та їх профілактика	2
27.	Вади розвитку статеві системи.* Крипторхізм, ектопія яєчка. Ембріологія. Клінічні прояви. Діагностика. Принципи лікування. Фімоz (фізіологічний, патологічний), парафімоz (причини виникнення, невідкладна допомога, ускладнення). Гіпоспадія; епіспадія. Визначення, види, клінічні прояви.	2
28.	Вади розвитку статеві системи.* Варикоцелє. Клінічні прояви, принципи діагностики і лікування. Екстрофія сечового міхура. Пренатальна і постнатальна діагностика. Принципи лікування. Прогноз.	2
29.	Вроджені вади опорно-рухового апарату.* Термінологія. Патофізіологія. Вроджений вивих стегна. Фізикальне обстеження. Діагностика (ультразвукова, радіологічна). Принципи лікування у різні вікові періоди (0 – 6 місяців, 6 – 12 місяців, старше 1 року). Ускладнення, їх профілактика і лікування. Вроджена клишоногість. Діагностика, Принципи лікування. Вроджена м'язова кривошия. Причини. Клінічні прояви. Ускладнення. Принципи консервативного лікування, показання до хірургічного втручання.	2
30.	Вроджені вади опорно-рухового апарату.* Вроджені вади розвитку кисті та стопи: синдактилія, полідактилія, ектродактилія. Амніотичні перетяжки, криворукість. Недорозвиток і псевдоартроз великогомілкової кістки. Термінологія, клінічні прояви, принципи лікування.	2
31.	Вроджені та набуті деформації хребта у дітей.* Юнацький кіфоз. Вроджений сколіоз. Ідіопатичний сколіоз. Хвороба Шойермана-Мау. Хвороба Кальве. Етіопатогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Ускладнення. Принципи консервативного лікування. Показання до хірургічного втручання.	2
32.	Вроджені вади розвитку грудної клітки у дітей.* Лійкоподібна деформація грудної клітки. Причини. Клінічні прояви, респі-	2

	раторні та серцево-судинні порушення. Діагностика. Сучасні принципи хірургічного лікування. Кілевидна деформація. Клінічні прояви, принципи лікування. Синдром Поланда. Ембріологія, клінічні прояви, принципи лікування. Синдром Кураріно-Сільвермана. Вроджене розщеплення груднини. Клінічні прояви, принципи лікування. Ізольовані деформації ребер.	
33.	Підсумковий модульний контроль	2
	Всього:	66

Примітка: * теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	46
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені. Не передбачені.	
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
	Разом:	54

Індивідуальні завдання.

1. Опанування додаткової літератури з дисципліни.
2. Участь у науковій роботі кафедри.
3. Участь у роботі студентського наукового товариства, підготовка доповіді для участі в науковій студентській конференції.
4. Підготовка тез та статей у фахових журналах та збірниках (збірниках молодих вчених та студентів – самостійно, у журналах – можливо у співавторстві).

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю.

1. Фурункул. Карбункул. Гідраденіт. Абсцес. Флегмона. Клініка, діагностика, лікування.
2. Панарицій. Еризипелойд. Бешиха. Клініка, діагностика, лікування.
3. Анаеробна клостридіальна та неклостридіальна інфекція. Некротичний целюліт. Некротичний фасциїт. Газова гангрена. Клініка, діагностика, лікування.
4. Визначення поняття сепсис, септичний шок, поліорганна недостатність. Клініко-лабораторні ознаки синдрому системної запальної відповіді, фактори, що сприяють розвитку та поширенню інфекції.
5. Види шоку. Загальні клінічні ознаки шоку. Септичний шок. Клініка, діагностика, лікування.
6. Тактика лікування гострого апендициту, гострого холециститу, гострого панкреатиту, перитоніту, гострої кишкової непрохідності.
7. Поняття та види дисфагії, причини виникнення. Спеціальні інструментальні методи обстеження стравоходу та шлунка.
8. Порушення акту дефекації. Гостра кишкова непрохідність, запальні захворювання кишечника: хвороба Крона, неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. Причини, діагностика та лікування.
9. Причини виникнення перитонітів. Клініка, діагностика перитонітів.
10. Принципи лікування перитоніту - хірургічні, загальні. Етапне хірургічне лікуванні перитонітів.
11. Види жовтяниць, причини виникнення. Диференційна діагностика жовтяниць. Лікувальна тактика при обтураційній жовтяниці непухлинного та пухлинного генезу (черезшкірне

- дренування жовчного міхура та жовчних шляхів, ендоскопічна папілосфінктеротомія, стентування проток, відкриті хірургічні втручання).
12. Клінічні ознаки кровотечі із верхніх та нижніх відділів ШКТ.
 13. Визначення тяжкості крововтрати. Невідкладна допомога при ШКТ.
 14. Ендоскопічні способи зупинки гострих ШКК. Ризик рецидиву кровотечі за Forrest. Показання до хірургічних втручань при ШКК.
 15. Класифікація ушкоджень органів черевної порожнини, клініка, діагностика. Травма живота з гемоперитонеумом, перитонітом. Невідкладна діагностика та FAST-протокол.
 16. Показання до проведення термінової лапаротомії та нехірургічного лікування ушкоджень при травмах живота.
 17. Тактика «damage control» при тяжкій травмі органів черевної порожнини.
 18. Тактика та особливості лікування гострих хірургічних захворювань у вагітних.
 19. Перитонеальний синдром при інфекційних захворюваннях. Лабораторна та інструментальна діагностика.
 20. Тактика лікування при хірургічних ускладненнях інфекційних захворювань, в умовах пандемії та карантинних заходів.
 21. Методи обстеження при захворюваннях серця. Гострий коронарний синдром з та без елевачії сегменту ST. Порушення серцевого ритму.
 22. Мініінвазивні методи діагностики та лікування захворювань серця.
 23. Гострий та хронічний абсцес легень. Клініка, діагностика, лікування.
 24. Спонтанний пневмоторакс, бульозна хвороба. Клініка, діагностика, лікування.
 25. Гостра та хронічна емпієма плеври, етіологія, патогенез.
 26. Клінічні прояви піопневмотораксу. Додаткові методи обстеження.
 27. Невідкладна діагностика при ушкодженнях ОГК.
 28. Переломи ребер, флотуючі переломи ребер. Клініка, діагностика, лікування.
 29. Пневмоторакс. Клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога при відкритому та напруженому пневмотораксі
 30. Гемоторакс. Клініка, діагностика, лікування.
 31. Тампонада серця. Клініка, діагностика, невідкладна допомога.
 32. Етіологія та патогенез облітеруючого атеросклерозу облітеруючого ендартерейту. Клініка, діагностика (ПК-індекс, доплероскопія, ангиографія), лікування.
 33. Етіологія та патогенез облітеруючого ендартерейту. Клініка, діагностика (ПК-індекс, доплероскопія, ангиографія), лікування.
 34. Методи лікування хронічних облітеруючих захворювань артерій нижніх кінцівок (консервативні, ендovasкулярні, шунтуючі операції, ампутації кінцівок).
 35. Етіологія та патогенез тромбозів та емболій. Клініка, діагностика, лікування гострої оклюзії артерій кінцівок. Хірургічне лікування гострих артеріальних тромбозів та емболій. Ендovasкулярні та відкриті втручання.
 36. Хірургічне лікування гострих артеріальних тромбозів та емболій. Ендovasкулярні та відкриті втручання.
 37. Етіологія, патогенез, клініка та діагностика варикозного розширення вен нижніх кінцівок.
 38. Консервативне, хірургічне та ендovasкулярне лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок.
 39. Тромбофлебіт нижніх кінцівок. Клініка, діагностика, лікування.
 40. Флеботромбоз вен нижніх кінцівок. Ілео-фemorальний тромбоз: біла та синя флегмазія. Клініка, діагностика, лікування.
 41. Консервативне та хірургічне лікування флеботромбозу вен кінцівок.
 42. ТЕЛА. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
 43. Клінічна картина атрезії стравоходу новонародженого.
 44. VACTERL асоціація при атрезії стравоходу.
 45. Клінічні прояви вродженої діафрагмальної грижі у новонародженого

46. Допомога новонародженому з вродженою діафрагмальною грижею у пологовій залі.
47. Клінічні прояви гастрошизису.
48. Диференційна діагностика гастрошизису і омфалоцеле.
49. Синдром (тріада) Леда. Визначення, клінічні прояви, принципи лікування.
50. Особливості клінічного перебігу та сучасні методи діагностики вродженого гіпертрофічного пілоростенозу.
51. Хвороба Гіршпрунга. Визначення, анатомічні форми.
52. Меконіальна кишкова непрохідність. Етіологія, патогенез, клінічні прояви.
53. Аноректальні вади розвитку у дівчаток. Види, клінічні прояви.
54. Пупкова грижа у дітей. Клінічні прояви, можливі ускладнення, принципи лікування, терміни оперативного втручання.
55. Клінічні прояви кісти холедоха.
56. Клінічні прояви і способи діагности біліарної атрезії.
57. Вроджений гідронефроз: причини виникнення, клінічні прояви.
58. Міхурово-сечовідний рефлюкс у дітей: причини виникнення, клінічні прояви, ускладнення, принципи лікування.
59. Крипторхізм: визначення, класифікація, клінічні прояви, принципи лікування.
60. Гіпоспадія: визначення, види, клінічні прояви, принципи лікування.
61. Епіспадія: визначення, клінічні прояви, принципи лікування.
62. Фімоz: визначення, причини виникнення, ускладнення, принципи лікування. Фізіологічний фімоz.
63. Парафімоz. Визначення, причини, клінічні прояви, невідкладна допомога.
64. Ідіопатичний сколіоз: принципи лікування в залежності від ступеня деформації.
65. Що таке м'язова кривошия?
66. Сучасне лікування клишоногості.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю.

1. Визначення ключових клінічних та анамнестичних ознак гострої хірургічної патології.
2. Складання індивідуальної діагностичної програми обстеження пацієнта.
3. Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень.
4. Проведення диференціальної діагностики хірургічних захворювань за домінуючими синдромами.
5. Індивідуальний підхід до призначення Rö-скопії, КТ та МРТ для діагностики при гострих хірургічних захворюваннях.
6. Обґрунтування та формулювання попереднього діагнозу за домінуючими синдромами.
7. Визначення показань до хірургічного втручання при гострій хірургічній патології та травмах органів черевної порожнини.
8. Накладання та заміна пов'язок.
9. Ведення історії хвороби хірургічного пацієнта.
10. Надання невідкладної допомоги при травмах, що загрожують життю.
11. Оцінка флебо- та ангиограм.
12. Оцінка рентгенограм органів грудної порожнини.
13. Оцінка рентгенограм органів черевної порожнини.
14. Пункція плевральної порожнини при пневмотораксі.
15. Дренування плевральної порожнини при гемо- та пневмотораксі.
16. Накладення оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі.
17. Фіксація грудної стінки при флотуючих переломах ребер.
18. Визначення груп крові та резус належності. Проби на сумісність перед переливанням крові.
19. Способи тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч. Правила накладання джгута.
20. Оцінка тяжкості стану пацієнта при гострих хірургічних захворюваннях та травмах.
21. Виконання новокаїнових блокад.

22. Проведення пальцевого обстеження прямої кишки, огляд її дзеркалом, оцінка даних.
23. Промивання шлунку, кишечника. Постановка клізм.
24. Розтин гнояка, панарицій, первинна хірургічна обробка ран, накладання та зняття швів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль.

Система поточного та підсумкового оцінювання.

Поточний контроль здійснюється науково-педагогічним працівником систематично, під час проведення практичних занять, виконання конкретного виду робіт, передбаченого робочою навчальною програмою з модуля 1. Симптоми та синдроми в хірургії.

З початком викладання модуля 1 вимоги до поточного контролю доводяться до відома здобувачів вищої освіти. Науково-педагогічний працівник обов'язково оцінює успішність кожного здобувача освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги науково-педагогічного працівника знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє

		менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Після вивчення всіх тем модуля 1 проводиться конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль за традиційною 4 бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) за таблицею 2.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою	
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122	E	3 задовільно	
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D		
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			

3,5	84	56	140	С	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	В	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	А	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю успішності навчання здобувачів вищої освіти є підсумковий модульний контроль (ПМК).

До складання ПМК допускаються здобувачі вищої освіти, які:

- були присутні на всіх практичних заняттях та лекціях чи відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку;
- мають поточну успішність, не нижче за величину мінімальної конвертованої суми балів поточної успішності - 72 бали;
- мають в індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) відмітку про допуск до складання іспитів.

ПМК проводиться на останньому занятті циклу й складається з двох етапів. Перший етап – письмова відповідь на білет. Білет містить дві задачі. В кожній задачі є чотири пункти, на які здобувач вищої освіти повинен дати відповідь: поставити попередній діагноз; скласти план обстеження; визначити тактику та методи лікування; написати лист призначень. За перший етап ПМК максимально здобувач вищої освіти отримує 40 балів.

Другий етап ПМК проводиться біля ліжка хворого. Здобувач вищої освіти має виконати певні етапи фізикального обстеження: пальпацію, перкусію, аускультацию, перевірити специфічні симптоми, поставити попередній діагноз, призначити план дообстежень, визначити тактику лікування. За другий етап ПМК максимально здобувач вищої освіти отримує 40 балів.

Максимальна кількість балів за підсумковий модульний контроль - 80 балів. Мінімальна кількість балів - 50.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий модульний контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно (до таблиці 2), при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою.

Методи навчання.

1. Вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
2. Наочні (мультимедійні презентації, демонстрація відеофільмів та трансляцій з операційної);
3. Практичні:
 - самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять;
 - вирішення тестових завдань;
 - тематичні дискусії;
 - мозковий штурм;
 - круглий стіл;
 - імітаційні завдання;
 - тренінги;
 - ділові ігри.

Форми та методи оцінювання.

На кафедрі застосовуються наступні методи оцінювання: усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований, практична перевірка, методи самоконтролю і самооцінки.

Методичне забезпечення.

- методичні розробки лекцій;
- набір тестів та ситуаційних задач до тем практичних занять;
- набори тестів та ситуаційних задач з банку ліцензійних іспитів та їхніх аналогів до кожного заняття.
- підручники, посібники з хірургії, навчальні відеофільми.

Рекомендована література.

1. Базова.

1. Хірургія. У 2-х т. : підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів]. Т. 1 / за ред. : П. Г. Кондратенка, В. І. Русина ; С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 702 с.
2. Хірургія. У 2-х т. : підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів]. Т. 2 / за ред. : П. Г. Кондратенка, В. І. Русина ; С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 702 с.
3. Хірургія : підручник / [Я. С. Березницький О. В. Білов, Л. С. Білянський та ін.] ; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.

2. Допоміжна.

1. Хірургія: Підручник / С.В. Малик, В.П. Польовий, М.В. Трофімов, В.Д. Шейко, та ін; за ред. С.В. Малика – ПП «Нова книга». – Вінниця, 2020. – 440 с.
2. Загальна хірургія : [підручник для студентів вищих навч. закладів МОЗ України] / за ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 342 с.
3. Ксьонз І. В., Шкурупій Д.А., Гриценко Є. М., Холод Д. А. Стандарти та практичні навички з дитячої хірургії та реаніматології. – Львів, 2020. – 156 с.

Інформаційні ресурси

[https://empendium.com/ua/chapter/B27.IV.24.8.](https://empendium.com/ua/chapter/B27.IV.24.8)
[https://empendium.com/ua/chapter/B27.IV.24.8.](https://empendium.com/ua/chapter/B27.IV.24.8)
<https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/surgery/article/download/10421/9981/>
http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/19_dop2/44.pdf
http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/19_dop2/44.pdf
http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/19_dop2/44.pdf
<http://ujs.zaslavsky.com.ua/article/download/147852/148996>
<http://ujs.zaslavsky.com.ua/article/viewFile/118893/115734>
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_164_ykpmg_gksbezst.pdf
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_164_akn_gksbezst.pdf
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_597_ykpmg_fibrpreds.pdf
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_597_akn_fibrpreds.pdf
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_152_ykpmg_ihs.pdf
https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_152_akn_ihs.pdf
<https://library.gov.ua/funktsionalna-diagnostyka/>
http://nbuv.gov.ua/j-pdf/glv_2016_23_3%283%29__23.pdf
<https://hirurgiya.com.ua/index.php/journal/article/view/567/517>
<https://nationalwomenshealth.adhb.govt.nz/assets/Womens-health/Documents/Policies-and-guidelines/Mastitis-Prevention-and-Treatment-.pdf>
[https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.2.33.1.](https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.2.33.1)
<https://www.onmedu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1215/NikolaevaPediatric%20surgery.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
<http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/2769/1/%D0%92%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D1%83%20%D0%B4%C2%A6%D1%82%D0%B5%D0%B9%20%206%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BD-%D0%BC%D0%B5%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%C2%A6%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
<https://med-expert.com.ua/journals/ua/publishing-activity-uk/hirurgiya-detskogo-vozrasta-publishing-activity-uk/>

Розробники:

Володимир ШЕЙКО, завідувач кафедри хірургії № 2, д.мед.н., професор,
 Ігор КСЬОНЗ, професор закладу вищої освіти кафедри хірургії №2, д.мед.н, професор,
 Сергій ДОЛЖКОВИЙ, доцент закладу вищої освіти кафедри хірургії № 2, к.мед.н.
 Євген ГРИЦЕНКО, доцент закладу вищої освіти кафедри хірургії №2, к.мед.н., доцент.
 Олексій ЧЕРКУН, асистент закладу вищої освіти кафедри хірургії №2, к.мед.н.